

Les 2. Gods keus of jouw keus?

Introductie

Doel van deze les:

- Jongeren weten argumenten te noemen in discussies over kinder- en volwassendoop.
- Ze leren dat het Oude en het Nieuwe Testament een eenheid vormen en dat je daarmee ook de link kunt leggen tussen besnijdenis en doop.
- Ze ontdekken de kern van de kinderdoop: God koos voor mij!

Lijn van de les:

Dopen hoort bij christenen. Maar als kind of volwassene? De Bijbel is een eenheid. God sloot in het OT een verbond met mensen en gaf de besnijdenis als teken. Nu sluit God ook een verbond met mensen en geeft als teken de doop. In de kinderdoop wordt duidelijk dat God voor het kind kiest. Het initiatief ligt bij Hem.

Lesonderdelen

Opmerking vooraf

Over het punt kinderdoop-volwassendoop is veel meer te zeggen dan in één les past. Leg uit dat in deze les keuzes zijn gemaakt en dat niet alle vragen over volwassen- of kinderdoop aan bod kunnen komen. Als je bedenkt dat er al eeuwenlang wordt gediscussieerd over dit onderwerp, is dat ook wel begrijpelijk.

Kinderdoop, volwassendoop, overdoop..., p.14

Doel: Jongeren weten hoe de doop in verschillende kerken bediend wordt. Ze kennen ook verschillende vormen van doop die worden toegepast.

Gesprek, p.14

Start de les met het delen van ervaringen die de jongeren hebben met doopdiensten in evangelische (baptisten- of pinkster-) kerken. Houd de tijd goed in de gaten, het gesprek kan al snel uitlopen.

Je kunt ook starten met het kijken naar een filmfragment van een volwassendoop. Laat de jongeren erop reageren en probeer in dat gesprek de argumenten die ze al kennen te verzamelen.

Multimediatip

[Video volwassen doop](#)

Heb je weleens een volwassendoop meegemaakt? Hoe vond je dat?

[Video kinderdoop](#)

Vind je de doop een goede manier om te laten zien dat je je kind met God wil opvoeden?

Opdracht, p.15

- De doop en het christen-zijn horen onlosmakelijk bij elkaar omdat de doop het teken is van de relatie die God met mensen wil aan gaan. De bijbel is er duidelijk over dat gelovigen zich moeten laten dopen.
- 'Ik doop je in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.'
- Het is de belijdenis van het geloof in de Drie-eenheid van God (de Vader zorgt, de Zoon vergeeft, de heilige Geest geeft geloof).
- Dit is een moment om het symbool van het water uit te leggen aan de catechisanten. Als ze het al weten, kun je de vraag heel kort aanstippen. Water wordt gebruikt als symbool voor de reiniging van zonden. De onderdompeling symboliseert het sterven en opstaan van Christus uit de dood.

Extra gesprek*, p.15

Er is veel te zeggen voor onderdompeling. De traditie van het besprenkelen van baby's is ontstaan in de tijd dat kerken nog niet verwarmd waren. Onderdompelen was erg koud voor de baby's.

Extra bijbelstudie***, p.15

In water kun je verdrinken. Je gaat erin dood. Net zoals Jezus stierf en begraven werd. Maar uit het water van de doop kom je ook weer omhoog. Je staat eruit op. Net zoals Jezus opstond uit de dood. Als je gedoopt bent, is je oude ik met Jezus gestorven en je nieuwe ik met Jezus opgestaan.

Extra opdracht***, p.15

Laat de jongeren die graag de diepte in gaan, hier mee 'stoeien'.

Extra gesprek***, p.16

Deze gespreksopdracht helpt de jongeren om vanuit een ander gezichtspunt na te denken over de doop. Welke waarde heeft het eigenlijk dat je gedoopt bent? En kan dat ook plaatsvervangend?

Argumenten, p.16

Doel: Jongeren kunnen argumenten noemen voor zowel kinderdoop als volwassendoop.

Benodigheden: 2 grote vellen papier/behangrollen met voldoende pennen of stiften.

Opdracht, p.16

Het gaat bij deze opdracht om het inventariseren van argumenten die er zijn voor en tegen kinder- en volwassendoop, niet om discussie daarover. Verderop in de les wordt de jongeren gevraagd een eigen mening te vormen.

Gesprek, p.17

Dat er allerlei vragen rond de doop spelen wordt duidelijk uit het lijstje dat is opgenomen in deze gespreksopdracht. Allemaal vragen die de nodige tijd en aandacht vragen om goed te bespreken.

Lees alle vragen voor, en maak uit de reacties die loskomen een snelle selectie.

Schrijf tot slot de argumenten die genoemd zijn op de vellen papier (of laat een jongere die dat goed kan de argumenten noteren tijdens het gesprek en vervolgens samenvatten).

Hoe lees je de Bijbel?, p.17

Doel:

- Jongeren verdiepen zich in bijbelgedeelten over de doop, en ontdekken dat het nog niet zo eenvoudig is om op basis van enkele (losse) teksten helderheid te vinden over de vraag naar kinderdoop/volwassendoop.
- Jongeren leren kijken naar de grote lijnen/verbanden die in de Bijbel te vinden zijn. Daarmee leren ze ook zien dat de discussie over kinder-/volwassendoop niet beslist kan worden op basis van enkele gedeelten uit het Nieuwe Testament, maar dat daarin ook de lijnen vanuit het Oude Testament van groot belang zijn.
- Jongeren ontdekken dat Gods reddingsplan niet pas in Matteüs 1 begint, maar al eeuwen daarvoor, en gesymboliseerd wordt in de besnijdenis.

Extra gesprek***, p.17

Jongens waren in de tijd van het OT belangrijk omdat zij de geslachtslijn naar de komst van Jezus doorzetten.

Eigenlijk was het zo dat in de jongens de meisjes 'meebesneden' werden. Na het lijden en sterven van Jezus is die geslachtslijn niet meer belangrijk: man of vrouw, knecht of heer, rijk of arm, iedereen is gelijk voor God.

Multimediatip

[*Rabijn Van Dijk over de joodse besnijdenis*](#)

De besnijdenis is lichamelijk ingrijpender dan de doop. Vind je dat te heftig of juist mooi?

Extra informatie over de besnijdenis

De besnijdenis zit vol symbolen:

- *Het teken van het bloed*

In het Oude Testament vroeg God het volk Hem een levend dier te slachten voor hun zonden. Het bloed in de offers en in de besnijdenis wijst vooruit naar het bloed van Christus: volkomen verzoening door zijn offer aan het kruis.

- *De voortplanting*

Het volk Israël droeg de belofte van de komst van de Messias in zich mee. Gemeenschap en voortplanting in Israël waren sterk gericht op het bewerkstelligen en bespoedigen van de komst van de Messias.

• *Reinheid*

God is een God van reinheid en zuiverheid. Besnijdenis maakt het makkelijker je lichaam schoon te houden. Een besneden voorhuid verkleint de kans op infecties of op het overbrengen van infecties bij de vrouw.

Ook vandaag nog worden jongens daarom om medische redenen besneden (misschien zijn er wel jongens in de groep die daarom besneden zijn).

De symboliek van het bloed en de voortplanting zijn met de komst van Christus tot vervulling gekomen. Blijft over het teken van reinheid: juist dat laat het afwassen in de doop op een prachtige manier zien. Er hoeft geen bloed meer te vloeien. Er hoeft geen Messias meer te komen. God vraagt nog wel steeds reinheid van zijn volk. Reinheid door het water van de doop.

Bijbelstudie, p.18

Argumenten voor kinderdoop:

- In het Oude Testament werden de kinderen ook besneden toen ze baby waren, zie bijv. Genesis 21: 4.
- De doop is een teken van het verbond; God gaat dat verbond eenzijdig aan. Het gaat niet om onze instemming of keus, maar om Gods keus voor ons, zie bijv. Genesis 17: 7.
- In Handelingen staat dat mensen gedoopt werden met hun huisgenoten (bijv. 16: 33). Daar hoorden eventuele kinderen ook bij.
- God is een God van generaties. Hij ziet in de ouders ook de kinderen, zie bijv. de belofte in Handelingen 2: 39.

Argumenten voor volwassendoop

- Jezus geeft de volgorde aan: eerst geloof, en dan pas dopen, zie bijv. Matteüs 28: 19 en Markus 16: 16. (Hier kun je tegenin brengen dat Hij spreekt over een zendingssituatie.)
- De doop kan niet zonder geloof. Pas als je Christus echt belijdt, is er redding, zie bijv. Romeinen 10: 10, de doop is daar teken van. (Daar kun je tegenin brengen dat het geloof van de ouders genoeg reden is voor kinderdoop.)
- Er wordt nergens in de Bijbel expliciet gesproken over het dopen van pasgeborenen. God redt mensen niet 'groepsgewijs'. Het gaat om jouw persoonlijk geloof en het aanvaarden van Jezus in je doop.

Bijbelstudieopdracht***, p.18

Op het papier kan geschreven worden: De doop is in plaats van de besnijdenis gekomen. Door de doop word je ingelijfd bij Christus. Dat geldt ook voor baby's.

Bijbelstudieopdracht*, p.18

Voor een deel van de jongeren zal de Bijbelstudie uit Kolossenzen te ingewikkeld zijn. Zij kunnen de tekst uit Marcus lezen. Op het papier over de kinderdoop kunnen ze schrijven dat Jezus van kinderen houdt en ze dicht bij zich wil hebben.

Extra opdracht*, p.18

Jongeren die afhaken omdat ze het te moeilijk vinden, kunnen aan de slag met het puzzeltje.

Oplossing: Gods keuze

Gods keuze voor jou, p.18

Doel: Jongeren kunnen de (meer)waarde van de kinderdoop benoemen. In de lijn van de vorige les kunnen ze benoemen dat God het initiatief neemt voor zijn verbond met de mensen.

Opdracht, p.18

Lees voor de laatste keer deze les de papieren vellen na. Zijn er nieuwe inzichten die er nog bij geschreven kunnen worden? Zijn er argumenten die niet meer gelden en doorgestreept kunnen worden?

Extra gesprek, p.18

Als er nog tijd en ruimte is voor een pittige discussie aan het eind van de les, kun je deze vraag in de groep bespreken. Hoe belangrijk zijn de verschillen in doopraktijk? Is het nodig dat er meer begrip voor beide overtuigingen komt?

Extra opdracht, p.19

Laat de jongeren nadenken over een nieuw ritueel dat in kerkdiensten een plek zou kunnen krijgen als mensen hun bekeringsverhaal willen delen. Nu is de praktijk vaak dat mensen die hun leven opnieuw aan Christus willen wijden, dat met de volwassendoop willen bevestigen. En dat levert de nodige problemen op.

Laat jongeren met alternatieve ideeën komen.

Mogelijke ideeën:

- De gelovige vertelt zijn getuigenis in een kerkdienst en krijgt een ring van trouw.
- De gelovige laat een tattoo zetten, een stempel van Gods liefde.
- De gelovige maakt een monument (net als de Israëlieten deden toen ze de Jordaan waren over gestoken, of net als Jakob die een steen plaatst bij Betel).

Extra opdracht, p.19

De jongeren worden aangespoord met hun ouders te praten over de doop. Een predikant schreef eens:

'Ik had laatst een groep die thuis nooit over de doop praatte; een meisje wist zelfs niet of ze wel gedoopt was. Vanavond hoorde ik hetzelfde: 'Ik praat thuis echt nooit over God. Hoe zou ik Hem moeten kennen?' Laat de jongeren eens aan de ouders vragen waarom ze hen hebben laten dopen. En wat ze zichzelf toen hebben voorgenomen.'

Aanvullende informatie

Kinderdoop in de vroege kerk

Sommige jongeren denken dat na Pinksteren (Handelingen 2) het besnijden direct werd vervangen door de kinderdoop. Dit klopt niet, er is een lange overgangperiode geweest. In onder meer Handelingen 15 lees je dat de vroeg-christelijke kerk niet eensgezind was in hun mening over de besnijdenis. Sommigen vonden dat de noodzaak bleef, ook na het offer van Christus. Pas in de tijd van Constantijn de Grote (eind derde eeuw) kun je zeggen dat de christelijke kerk de kerk van de kinderdoop is. Dat er al in de eerste eeuwen na Christus kinderen gedoopt werden, is te herleiden uit grafschriften die zijn gevonden waarop geboorte- en doopdatum van het overleden kind zijn te vinden.

De kerkvader Origenes (185-254) schrijft dat de kerk van de apostelen heeft geleerd om kinderen te dopen. Verzet daartegen en pleidooien voor (uitsluitend) volwassendoop komen pas na 400 op. In dat verzet wordt soms negatief over Constantijn de Grote gesproken, alsof hij de kerk min of meer gedwongen zou hebben tot kinderdoop. Maar het ontbreken van discussie erover in de eerste eeuwen wijst erop dat het een algemeen aanvaard gebruik was.

De doop voor Jezus' komst

Het fenomeen 'doop' was de Joden niet onbekend. In de laatste eeuwen voor de geboorte van Jezus was er de zgn. proselietendoop van heidenen die deel wilden uitmaken van het Joodse volk. De doop verwees naar de besnijdenis. Bij die proselietendoop werden ook de kinderen en baby's uit het gezin gedoopt. Omdat nergens in het Nieuwe Testament afstand is genomen van de kinderdoop, kunnen we er van uitgaan dat de apostelen met deze praktijk instemden.

Het dopen van volwassenen zal, zeker in de eerste tijd na Pinksteren, vaker zijn voorgekomen dan het dopen van kinderen. Immers, vele volwassenen uit het jodendom en heidendom bekeerden zich.